

TPSO JOURNAL

วารสาร สนย.

ปีที่ 4 ฉบับที่ 39 ตุลาคม 2557

FTA ไทย-แคนาดา :
พันธมิตรการเติบโตในตลาดโลก

พาดังนี้ GCI:
การบ้านข้อไหนที่ไทยต้องทำ

ภาพรวมเศรษฐกิจไทย เดือนสิงหาคม 2557

สถานการณ์ราคาทองคำ ราคาน้ำมัน
อัตราแลกเปลี่ยน และราคาสินค้าเกษตร
: กันยายน 2557

โอกาสสินค้า อุตสาหกรรมไทย ในตลาดใหม่ ยูเรเชีย

Editor's note

การดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน ผู้ประกอบการต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนหลายประการ โดยเฉพาะปัจจัยภายนอกองค์กรอย่างเช่น ภาวะเศรษฐกิจโลก ความมั่นคงทางการเมืองภายในประเทศ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ซึ่งล้วนเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจ การพยายามทำธุรกิจแต่เพียงผู้เดียวโดยไม่พึ่งพาใคร ก็อาจจะกลายเป็นการถ่วงไม่ให้อุตสาหกรรมก้าวหน้าไปเท่าที่ควร ดังนั้นการมีพันธมิตรทางธุรกิจที่ดีก็จะช่วยให้ธุรกิจสามารถขยายตัวไปในตลาดใหม่ และเติบโตได้อย่างรวดเร็ว

เช่นเดียวกับประเทศไทยที่กำลังเดินหน้าสร้างพันธมิตรกับประเทศแคนาดา เพื่อสร้างโอกาสในการเติบโตในตลาดโลก โดย การจัดทำข้อตกลง FTA ที่จะช่วยสร้างประโยชน์ให้กับไทย ไม่เพียงแต่การส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารเท่านั้น แต่ยังเป็นโอกาสในด้าน การนำเข้าพลังงานจากแคนาดาที่มีอย่างอุดมสมบูรณ์อีกด้วย รายละเอียดสามารถติดตามได้ในคอลัมน์ Special Talk

สำหรับคอลัมน์ Special Report ขอเสนอเรื่องของอีกหนึ่งกลุ่มพันธมิตรทางเศรษฐกิจของยุโรป อย่างยูเรเชีย ที่เกิดจากการลงนามความร่วมมือระหว่างรัสเซีย เบลารุส และคาซัคสถาน ซึ่งถือเป็นตลาดใหม่ที่น่าสนใจสำหรับสินค้าอุตสาหกรรมไทย รวมไปถึงการวิเคราะห์ผลกระทบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยการใช้แบบจำลองดุลยภาพทั่วไป เพื่อประเมินว่าการรวมกลุ่ม AEC นั้น ส่งผลอย่างไรต่อไทย

นอกจากนี้ยังมีคอลัมน์พิเศษ Economic Analysis เสนอเรื่อง รายงาน CGI ที่ถือเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ ซึ่งทำให้เห็นถึงจุดแข็ง จุดอ่อน ของไทย รายละเอียดทั้งหมด ติดตามได้ภายในเล่ม

กองบรรณาธิการวารสาร สนย.

Contents

FTA ไทย-แคนาดา : พันธมิตรการค้าเติบโตในตลาดโลก	3
โอกาสสินค้าอุตสาหกรรมไทยในตลาดใหม่ "ยูเรเชีย : Eurasian Economic Union"	4-5
ผลกระทบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asean Economic Community) ต่อการค้าระหว่าง ประเทศและระบบเศรษฐกิจโดยรวมของไทย	6-7
ภาพรวมเศรษฐกิจไทย	8
ผัดขันธ์ GCI: การบ้านข้อไหนที่ไทยต้องทำ	9
การค้าระหว่างประเทศของไทย : สิงหาคม 2557	10
สถานการณ์ราคาทองคำ ราคาน้ำมัน อัตราแลกเปลี่ยน และราคาสินค้าเกษตร : กันยายน 2557	11
Global News	12

บรรณาธิการ

ผู้อำนวยการ สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า

ผู้จัดทำ

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์

44/100 ถนนพญาไท 1 ต.บางกระสอ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

โทรศัพท์ 0 2507 7895 โทรสาร 0 2547 5687

Getting Around with TPSO

Getting Around with TPSO ฉบับนี้ ขอพาท่านผู้อ่านไปร่วมงานสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง "การพัฒนาการบริหารจัดการมาตรฐานและคุณภาพสถิติประเทศไทย : ด้านเศรษฐกิจสาขาการค้าและราคากับ การจัดทำเครื่องชี้วัดเศรษฐกิจการค้าของประเทศ" จัดโดยศูนย์ดัชนีและพยากรณ์เศรษฐกิจการค้า สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้าเมื่อวันที่ 12-14 กันยายน 2557 ณ อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี โดยมีนางอัมพวัน พิชาลัย ที่ปรึกษาการพาณิชย์ เป็นประธานในพิธีเปิดการสัมมนา และได้รับความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านสถิติให้เกียรติเป็นวิทยากรบรรยายความรู้หลายท่าน อาทิ ดร.ธัญญ์รัตน์ ทิพรส จาก ม.ธุรกิจบัณฑิตย์ คุณนงลักษณ์ ใจวิวัฒน์ชัย และคุณนงนที สิริปัญญาวิทย์ จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ และคุณชาติรี นันทไพศู จากสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

การสัมมนาในครั้งนี้จัดขึ้นเพื่อพัฒนาและสร้างความร่วมมือด้านการจัดการคุณภาพและมาตรฐาน ในการผลิตข้อมูลและสถิติด้านเครื่องชี้วัดเศรษฐกิจการค้าของประเทศ ในฐานะที่กระทรวงพาณิชย์เป็น คณะกรรมการจัดระบบสถิติประเทศไทย และคณะอนุกรรมการสถิติสาขาการค้าและราคา และเพื่อตอบสนอง นโยบายรัฐบาลด้านสถิติของประเทศไทยที่ต้องการเห็นการบริหารจัดการมาตรฐานและคุณภาพสถิติของ ประเทศ รวมถึงการมีแหล่งรวมสถิติของประเทศอย่างเป็นรูปธรรม

FTA ไทย-แคนาดา :

พันธมิตรการเติบโตในตลาดโลก

โดย ดร.ไพศาล มะระพะฤกษ์วารณ

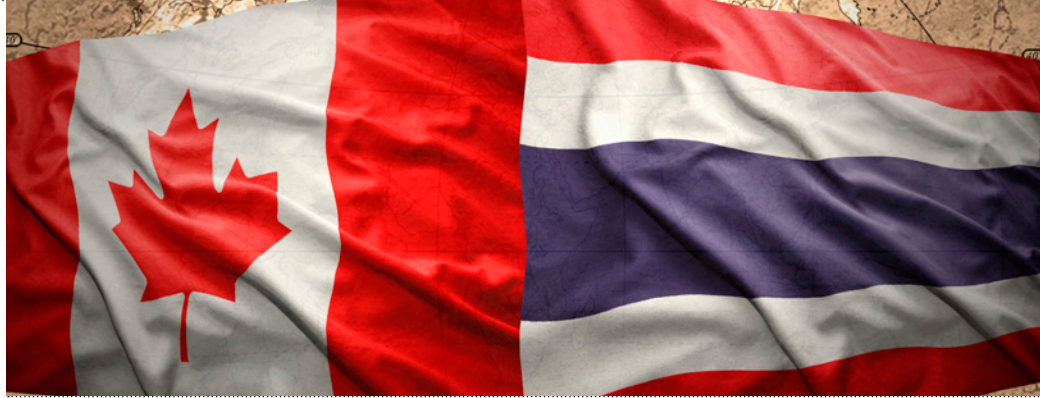
กองวิจัยสินค้าอุตสาหกรรมและธุรกิจบริการ

ประเทศไทยอยู่ระหว่างการเจรจาจัดทำความตกลง FTA กับแคนาดาซึ่งนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยไม่เพียงแต่การส่งออกสินค้าเกษตร ยางพาราและอาหารเท่านั้น แต่ยังเป็นโอกาสในการนำเข้าพลังงานจากแคนาดาที่มีอย่างอุดมสมบูรณ์อีกด้วย

แคนาดาได้ทาบทามให้ไทยพิจารณาความเป็นไปได้ในการจัดทำ FTA ไทย-แคนาดา ซึ่งได้มีการหารือแล้ว 2 ครั้ง (โดยฝ่ายไทยมีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์เป็นผู้ดูแลการเจรจาด้านไทย) เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน ทั้งในด้านการค้าสินค้าและการค้าบริการ โดยในปี 2556 แคนาดาเป็นคู่ค้าอันดับที่ 32 ของไทย และมีมูลค่าการค้าระหว่างกัน 2,473 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ในปี 2556 GDP ของแคนาดาอยู่ที่ 1,518 พันล้านเหรียญสหรัฐ แยกเป็นสาขาธุรกิจบริการ 69.9% อุตสาหกรรม 28.4% และเกษตร 1.7% โดยมีสินค้าอุตสาหกรรมที่ส่งออกสำคัญ ได้แก่ ยานยนต์และชิ้นส่วน เคมีภัณฑ์ สินแร่ ผลิตภัณฑ์อาหาร ผลิตภัณฑ์ป่าไม้ กระดาษ ผลิตภัณฑ์ประมง ปลา ไตรโคเลียมและก๊าซธรรมชาติ ซึ่ง 73.7% ของสินค้าทั้งหมดส่งไปยังสหรัฐฯ โดยใช้ประโยชน์จาก NAFTA สินค้าส่งออกไปสหรัฐฯ ได้แก่ สินค้ากลุ่มพลังงาน เช่น น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ ยูเรเนียม และกระแสไฟฟ้าพลังน้ำ

ผลการศึกษาของสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า พบว่า แคนาดาเป็นประเทศที่อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติและสินค้าส่งออกที่เป็นสินค้าที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติ เช่นกัน ปัจจุบันอุตสาหกรรมปิโตรเลียมแคนาดาเติบโตอย่างรวดเร็วเนื่องจากมีการค้นพบแหล่งน้ำมันชั้นหินดินดาน (Shale Gas/Shale Oil) ที่มีขนาดอัลเบอร์ตา ทั้งนี้ บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ของไทยก็ได้เข้าไปลงทุนในแหล่งดังกล่าวแล้ว ซึ่งจะช่วยสร้างความมั่นคงด้านพลังงานแก่ประเทศไทยเป็นอย่างมาก ในขณะที่แคนาดาเป็นสมาชิกเขตการค้าเสรี NAFTA ที่ประกอบด้วยสหรัฐฯ แคนาดา และเม็กซิโก ทำให้มีการขยายฐานการผลิตรถยนต์ทั้งหมด (GM, Ford, Chrysler) จากดีทรอยต์ไปยังฝั่งแคนาดาที่มีขนาดอัลเบอร์ตา เนื่องจากแรงงานถูกกว่า จนแคนาดาก้าวสู่การเป็นฐานการผลิตรถยนต์อันดับ 10 ของโลก (ประเทศไทยอันดับ 9) ซึ่งปัจจุบันแคนาดานำเข้ายางพาราจากไทยเป็นอันดับ 1 สูงถึงปีละ 3 พันล้านบาท โดยที่ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญของไทย มีการผลิตเป็นอันดับ 1 ของโลก ซึ่งหากมีการจัดทำ FTA ไทย-แคนาดาแล้ว จะส่งผลให้มีการนำเข้ายางพาราจากไทยป้อนสายการผลิตยานยนต์แคนาดามากขึ้น

ด้านการลงทุนกิจการสำคัญที่แคนาดาไปลงทุนในประเทศ ได้แก่ กิจการธนาคารและการประกันภัย รองลงมา ได้แก่ กิจการพลังงาน การทำเหมือง สารสนเทศ และการผลิตยานยนต์และชิ้นส่วน สำหรับประเทศไทย แคนาดายังลงทุนในไทยไม่มาก กิจการที่ลงทุน ได้แก่ อิเล็กทรอนิกส์ เคมีภัณฑ์และกระดาษ อาหารสัตว์ ชีวมวล อาหาร และบริการทางการเงิน อุตสาหกรรมเป้าหมายที่ BOI ต้องการให้แคนาดามาลงทุนในไทย ได้แก่ อุตสาหกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและพลังงานทางเลือกที่ใช้เทคโนโลยีระดับสูง อุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์และยา อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์และเครื่องจักร และนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีชีวภาพ

แคนาดาเป็นประเทศที่ให้สิทธิพิเศษ GPT (General Preferential Tariff) กับประเทศกำลังพัฒนาและพัฒนาที่ยากที่สุด โดยการยกเว้นหรือลดภาษีศุลกากรในสินค้าเกษตร และอุตสาหกรรมบางรายการ และสินค้าอุตสาหกรรมเกือบทุกรายการ ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2517 ซึ่งหมวดสินค้าที่ไทยได้รับสิทธิ GPT ได้แก่ สตาร์ช ใก่เนื้อ เนื้อเป็ด กุ้งแช่แข็ง ปลาหมึกแช่แข็ง ปูแช่แข็ง ไช้ผง ปลากระป๋อง ผลไม้กระป๋อง น้ำมันและผลไม้ เครื่องแกงสำเร็จรูป แกงไก่กระป๋อง เส้นหมี่ พาสต้า บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ซอสปรุงรส ไม้กวาดปลา อาหารสัตว์ เสื้อผ้า สิ่งทอ เครื่องประดับ และเฟอร์นิเจอร์

ผลจากการศึกษาของศูนย์บริการวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าการเปิดตลาดเสรีการค้าระหว่างไทย-แคนาดาจะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อด้านบวกและลบมากนักในระยะยาว เนื่องจากการค้าระหว่างไทย-แคนาดามีน้อย โดยในภาพรวมการเปิดตลาดกับแคนาดาจะช่วยให้เศรษฐกิจไทยดีกว่าไม่เปิดเจรจาและประโยชน์

ที่ไทยได้รับจะมากกว่า GPT ที่ไทยได้จากแคนาดา การเปิดตลาดเสรีการค้าระหว่างไทย-แคนาดา มีสินค้าที่ไทยจะได้รับประโยชน์มี 2 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ไทยมีศักยภาพในการแข่งขัน กลุ่มสินค้า ได้แก่ ใก่ ผลิตภัณฑ์ประมง น้ำตาล อาหารสำเร็จรูป อาหารที่เกี่ยวข้องซอส (น้ำจิ้มไก่) เครื่องดื่ม น้ำผลไม้ (น้ำมะพร้าว) ยางพารา อัญมณีและเครื่องประดับ เครื่องใช้ไฟฟ้า เสื้อผ้า เฟอร์นิเจอร์ ยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ **กลุ่มบริการ** ได้แก่ บริการสุขภาพ นวด/สปาไทย (ได้รับความนิยมเป็นอย่างสูงในแคนาดา) ร้านอาหาร ท่องเที่ยว ซึ่งควรเจรจาให้แคนาดาอำนวยความสะดวกด้านการเข้าไปทำงานของคนไทยที่มีคุณสมบัติเหมาะสมนี้ แคนาดาเป็นประเทศที่มีอากาศหนาวยาวนานปีละกว่า 6 เดือนไม่เหมาะแก่การเกษตรจึงต้องนำเข้าอาหารเป็นหลัก ดังนั้น ผลไม้เมืองร้อนของไทยจึงมีโอกาสขยายตลาดในแคนาดา โดยเฉพาะทุเรียน ซึ่งเป็นที่นิยมอย่างมากในแคนาดา

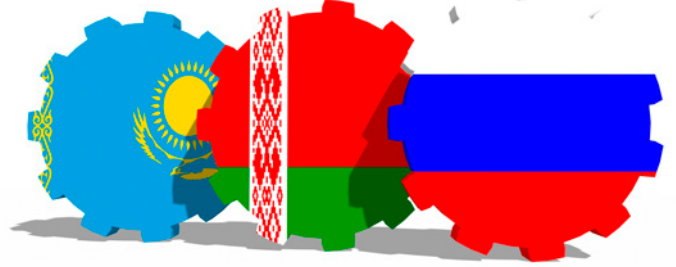
กลุ่มที่จะช่วยยกระดับการผลิตของไทย กลุ่มสินค้า ได้แก่ ถั่วน้ำมัน กากถั่วน้ำมันและถั่วเหลือง ปุย ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ เครื่องจักรกล ซึ่งสินค้ากลุ่มนี้เป็นวัตถุดิบ และสินค้าทุนที่ไทยนำมาใช้ในการผลิต **กลุ่มบริการ** ได้แก่ บริการสิ่งแวดล้อม บริการวิจัยและพัฒนา บริการการศึกษา และการลงทุนในธุรกิจผลิตสินค้าที่ใช้เทคโนโลยีและเงินทุนสูง

กล่าวโดยสรุปแล้ว **การจัดทำ FTA ไทย-แคนาดาจะมีผลดีมากกว่าผลเสียโดยเฉพาะต่อการส่งออกอาหารของไทยไปยังแคนาดาและการนำเข้าสินค้ากลุ่มพลังงานเพื่อสร้างความมั่นคงด้านพลังงานแก่ประเทศไทย**

โอกาสสินค้าอุตสาหกรรมไทยในตลาดใหม่ “ยูเรเชีย : Eurasian Economic Union”

โดย นางสุกัญญา ทองมา
กองวิจัยสินค้าอุตสาหกรรมและธุรกิจบริการ

รัสเซียเปิดเกมรุกจัดตั้งสหภาพเศรษฐกิจยูเรเชีย พร้อมทั้งเป็นฐานการผลิตรถยนต์อันดับ 1 ของ CIS สร้างโอกาสหลากหลาย แก่สินค้าอุตสาหกรรมไทย โดยเฉพาะยางพารา และยานยนต์

สหภาพเศรษฐกิจยูเรเชีย (Eurasian Economic Union : EEU) เป็นการลงนามความร่วมมือระหว่างรัสเซีย เบลารุส และคาซัคสถาน เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2557 และจะมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มกราคม 2558 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดเก็บอัตราภาษีศุลกากรนอกกลุ่มสมาชิกให้เป็นหนึ่งเดียว (common external tariff) และประสานอุปสรรคทางการค้า (harmonize) การรวมกลุ่มดังกล่าวจะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) มีมูลค่าราว 2.7 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ และด้วยจำนวนประชากรรวมกันที่มากกว่า 170 ล้านคน ทำให้ EEU กลายเป็นตลาดใหม่ที่น่าสนใจ

ภาพรวมด้านเศรษฐกิจ

จากข้อมูลปี 2555 **รัสเซีย** มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 6 ของโลก จึงเป็นหนึ่งในชาติมหาอำนาจทั้งในเชิงเศรษฐกิจและภูมิรัฐศาสตร์ เป็นสมาชิกกลุ่มประเทศเศรษฐกิจอุตสาหกรรมชั้นนำ (G8) รัสเซียมีก๊าซธรรมชาติสำรองมากที่สุดในโลก และเป็นผู้ส่งออกก๊าซธรรมชาติและน้ำมันมากอันดับ 1 และ 2 ของโลก **เบลารุส** มีพื้นที่กว่าร้อยละ 40 เป็นป่า มีภาคบริการและอุตสาหกรรมเป็นภาคเศรษฐกิจที่สำคัญ และมีทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ เช่น ป่าไม้ ถ่านหิน น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ สำหรับ**คาซัคสถาน** มีพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับ 9 ของโลก และคาดว่าปี 2558 จะเป็น 1 ใน 10 ของผู้ส่งออกน้ำมันรายใหญ่ของโลก อีกทั้งเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติมากมาย เช่น แร่โครเมียม เหล็ก ทองแดง ทองคำ ก๊าซธรรมชาติ รวมทั้งยูเรเนียมที่มีมากเป็นอันดับต้นๆ ของโลก

มูลค่าการค้าระหว่างไทย-EEU ปี 2556

การส่งออก ไทยส่งออกไป EEU คิดเป็นมูลค่า 1,233.41 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยสินค้า 5 อันดับแรก ได้แก่ ยานยนต์/ชิ้นส่วน (พิกัด 87) เครื่องใช้ไฟฟ้า/อิเล็กทรอนิกส์ (พิกัด 85) ยาง/ผลิตภัณฑ์ (พิกัด 40) เครื่องจักรกล (พิกัด 84) และพลาสติก/ผลิตภัณฑ์ (พิกัด 39) โดยมีสัดส่วนร้อยละ 26.47, 14.60, 8.49, 8.36 และ 7.69 ตามลำดับ

การนำเข้า ไทยนำเข้าจาก EEU คิดเป็นมูลค่า 3,591.71 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยสินค้า 5 อันดับแรก ได้แก่ เชื้อเพลิงจากแร่และน้ำมัน (พิกัด 27) เหล็ก/เหล็กกล้า (พิกัด 72) ปุ๋ย (พิกัด 31)

อัญมณี/เครื่องประดับ (พิกัด 71) อลูมิเนียม/ผลิตภัณฑ์ (พิกัด 76) โดยมีสัดส่วนร้อยละ 54.19, 16.15, 14.94, 6.97 และ 2.12 ตามลำดับ

แนวโน้มความต้องการสินค้าของตลาด

สินค้าที่ EEU ผลิตได้ส่วนใหญ่เป็นสินค้าปฐมภูมิ เช่น เชื้อเพลิงจากแร่และน้ำมัน (พิกัด 27) เหล็ก/เหล็กกล้า (พิกัด 72) อัญมณี/เครื่องประดับ (พิกัด 71) และยังไม่เข้มแข็งในอุตสาหกรรมหลายชนิด เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า/อิเล็กทรอนิกส์ ชิ้นส่วนยานยนต์/ชิ้นส่วน จึงเป็นโอกาสของสินค้าอุตสาหกรรมไทยที่จะเข้าไปขยายตลาดใน EEU โดยสินค้าที่มีแนวโน้มขยายตัวได้ดี ได้แก่

(1) เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ปัจจุบันไทยส่งเครื่องปรับอากาศไปยังรัสเซียมากกว่า 2 ล้านเครื่องต่อปี และตลาดมีแนวโน้มขยายตัวได้ดี เนื่องจากรัสเซียยังไม่มีโรงงานผลิต หากมีการเจรจาความตกลงทางการค้าและผ่อนปรนมาตรการระหว่างกันจะทำให้สินค้าไทยมีโอกาสขยายตลาดในรัสเซียและ EEU ได้มากยิ่งขึ้น **สินค้าที่ไทยมีศักยภาพ** ได้แก่ เครื่องทำน้ำร้อน หม้อแปลงไฟฟ้า แป้น/แผง/คอนโซล มอนิเตอร์ เครื่องส่ง/รับสำหรับวิทยุ/โทรทัศน์ วงจรรวม และเตาที่ใช้ในอุตสาหกรรม/ห้องแล็บ

(2) ผลิตภัณฑ์เหล็ก อุตสาหกรรมเหล็ก/เหล็กกล้ามีแนวโน้มสดใส เนื่องจากรัสเซียและคาซัคสถานอยู่ในช่วงฟื้นฟูประเทศ จึงมีการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นจำนวนมาก เช่น การสร้างสนามบินท่าและที่พักสำหรับจัดการแข่งขันฟุตบอลโลกที่รัสเซียในปี 2561 และงาน International Expo ที่จะจัดขึ้นในปี 2560 ที่คาซัคสถาน อุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและผลิตภัณฑ์เหล็ก และบริการด้านก่อสร้างจึงน่าจะขยายตัวได้ดี **สินค้าที่ไทยมีศักยภาพ** ได้แก่ อุปกรณ์ติดตั้งหลอด/ท่อ สิ่งก่อสร้าง ตะปู สปิริง และของใช้บนโต๊ะอาหาร

(3) เครื่องจักรกล มีโอกาสขยายตัวได้มากใน EEU เนื่องจากเป็นสินค้าที่ไทยมีศักยภาพ ในขณะที่ EEU ขาดศักยภาพ **สินค้าที่ไทยมีศักยภาพ** ได้แก่ คอมพิวเตอร์ บุหรี่โตเซอร์ เครื่องยนต์สันดาปภายใน ส่วนประกอบเครื่องยนต์ เครื่องสูบลม เครื่องเข็นτριพิวจ์ เพลาลังกำลัง เครื่องจักรอื่นสำหรับยก/ขน/ย้าย และตู้เย็น

(4) เคมีภัณฑ์อินทรีย์ มีโอกาสขยายตัวได้มากใน EEU หากมีข้อตกลงทางการค้าที่ชัดเจน และหากระบบธนาคารใน EEU มีเสถียรภาพ **สินค้าที่ไทยมีศักยภาพ** ได้แก่ โพลีคาร์บอเนตซิลิโคนคาร์บอซิลิกที่มีออกซิเจนฟังก์ชันอื่น สารประกอบอะมิโนที่มีออกซิเจนฟังก์ชัน

กฎระเบียบ/มาตรการกีดกันทางการค้า (NTBs)

- สินค้าบางรายการต้องขอใบอนุญาตนำเข้า (import license) เช่น สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ (คาซัคสถาน) ยาฆ่าแมลง (เบลารุส) ส่วนกระบวนการยื่นขอใบอนุญาตนำเข้าในรัสเซียนั้นยุ่งยากและไม่โปร่งใส
- ด้านการส่งออก รัสเซียเก็บอากรส่งออกในสินค้า 240 รายการ (ส่วนใหญ่เป็นผลผลิตทางการเกษตร) และห้ามการส่งออก เช่น โลหะมีค่าและผลิตภัณฑ์ (ทอง เงิน ทองคำขาว)
- รัสเซียมีอัตราภาษีศุลกากรขาเข้าที่บังคับใช้เฉลี่ย 7.8% โดยสินค้าเกษตรมีอัตราภาษีเฉลี่ย 11.8% เคมีภัณฑ์/เหล็ก 5% และสินค้าอื่น 7.2%
- รัสเซียมีการดำเนินมาตรการต่อต้านการทุ่มตลาดกับจีนสูงสุดจำนวน 4 กรณี โดยทั้งหมดเป็นผลิตภัณฑ์เหล็ก
- สินค้าที่ควบคุมคุณภาพ เช่น สินค้าบริโภคและเครื่องจักรบางชนิดจะต้องได้รับใบรับรอง (Certificate of Conformity) ซึ่งออกโดยหน่วยงาน Gosstandart ก่อนจำหน่ายในรัสเซีย

นโยบายด้านการลงทุน

รัสเซีย	คาซัคสถาน	เบลารุส
<ul style="list-style-type: none"> • ให้นักลงทุนต่างชาติเป็นเจ้าของกิจการได้ 100% ในเกือบทุกภาคธุรกิจ ยกเว้น ธนาคาร ประกันภัย โทรคมนาคม น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ โครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว • ประกาศใช้ Law on Foreign Investment เพื่อส่งเสริมและดึงดูดนักลงทุนต่างชาติ • กำหนดประเภทกิจการที่ส่งเสริมการลงทุนเป็นพิเศษ เช่น การผลิตโดยใช้เทคโนโลยีขั้นสูง การผลิตเพื่อการส่งออก (เน้นสาขาพลังงาน) และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ • ออกกฎหมายส่งเสริมการลงทุน และการดำเนินธุรกิจเสรี และออกกฎหมายลดความซับซ้อนของระบบการจัดเก็บภาษี 	<ul style="list-style-type: none"> • ให้ต่างชาติลงทุนในกิจการได้ทุกประเภท แปรรูปรัฐวิสาหกิจทุกโครงการอย่างเสรี แต่จำกัดสัดส่วนการลงทุนของต่างชาติในกิจการบางประเภท เช่น การก่อสร้าง การสื่อสาร โทรคมนาคม • นโยบายสนับสนุนการลงทุนโดยให้ประโยชน์ เช่น ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสูงสุด 10 ปี (ยกเว้นภาษีทรัพย์สินและภาษีที่ดิน) ส่วนภาษีอื่นๆ จะได้รับการลดหย่อนสูงสุด 5 ปี • อนุญาตให้นำเงินต่างชาติเป็นเจ้าของที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติ แต่อนุญาตให้เช่าที่ดินได้สูงสุด 5 ปีสำหรับการลงทุนทั่วไป และ 10 ปีสำหรับการลงทุนในภาคเกษตรกรรม • จัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones : SEZs) ซึ่งให้สิทธิพิเศษทางภาษี เช่น ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสูงสุดถึง 100% ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีทรัพย์สิน ภาษีที่ดิน ภาษีสรรพสามิต รวมถึงสิทธิประโยชน์อื่นๆ ทั้งนี้ นักลงทุนจะต้องดำเนินการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง SEZs แต่ละแห่ง 	<ul style="list-style-type: none"> • จัดตั้งองค์กรส่งเสริมการลงทุน Investment Advisory Council เพื่อช่วยเหลือด้านกิจกรรม/นโยบายการลงทุน • ดำเนินการลดความซับซ้อนของขั้นตอนการลงทะเบียน การซื้อทรัพย์สิน และระบบภาษี รวมถึงภาษีศุลกากร • จัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ 6 เขต ซึ่งให้สิทธิประโยชน์ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ยกเว้นภาษีจากกำไรในการผลิต 3 ปี (และลดภาษีจากกำไร 50% ต่ออีก 3 ปี ในสาขาการผลิตที่สำคัญ) - ยกเว้นภาษีนำเข้าบางประเภท - สามารถส่งออกและนำเข้าสินค้าที่บริษัทผลิตเองโดยไม่เสียภาษี - ไม่มีค่าใช้จ่ายสำหรับการบริหารจัดการทำเป็นเงินตราต่างประเทศจากการส่งออก

แม้ว่า EEU จะมีนโยบายส่งเสริมการลงทุน และนักลงทุนต่างชาติสามารถเข้าไปลงทุนได้ แต่นักลงทุนไทยที่เข้าไปลงทุนมีน้อยมาก ส่วนใหญ่จะลงทุนในรัสเซีย โดยสาขาที่ไทยมีศักยภาพสามารถเข้าไปลงทุนในรัสเซีย ได้แก่ ธุรกิจท่องเที่ยว ร้านอาหารไทย สปา นวดแผนไทย โรงแรม บริการซ่อมรถยนต์และอะไหล่อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ และเฟอร์นิเจอร์

ประเด็นท้าทายใน EEU

รัสเซีย	คาซัคสถาน	เบลารุส
<ul style="list-style-type: none"> • มีเส้นทางการขนส่งทั้งทางบก ทางน้ำและทางอากาศ แต่เครือข่ายการขนส่งส่วนใหญ่ไม่เชื่อมโยงกัน • การดำเนินธุรกิจซับซ้อนและมีความเสี่ยงสูง ปัญหาหลัก คือ การคอร์รัปชัน การเข้าถึงแหล่งเงินทุน กระบวนการอนุมัติเอกสารรับรองโครงการ การจัดหาพื้นที่ ความพร้อมด้านสาธารณูปโภค กระบวนการศุลกากร • พึ่งพาภาคอุตสาหกรรมพลังงาน และเชื้อเพลิงเป็นหลัก ขาดการพัฒนา ด้านโครงสร้างพื้นฐาน การปฏิรูปสาธารณูปโภค อสังหาริมทรัพย์ ระบบธนาคารและภาคการเงิน • ขาดการลงทุนของธุรกิจขนาดกลางและย่อมและธุรกิจรายใหม่ๆ ระบบการผลิตส่วนใหญ่ไม่สามารถเพิ่มผลผลิตให้ขาดทุน และช่องว่างรายได้ระหว่างประชาชนในเมืองและชนบท • รัสเซียแยกผู้นำเข้าและผู้จำหน่ายในประเทศออกจากกัน 	<ul style="list-style-type: none"> • มีปัญหาเรื่องการกระจายรายได้ • เป็นตลาดใหม่ซึ่งยังไม่เป็นที่รู้จักมากนัก • การขนส่งสินค้าไปคาซัคสถานใช้เวลานานทำให้มีต้นทุนสูง การนำเข้าส่วนใหญ่ต้องผ่านรัสเซีย และขาดข้อมูลในการดำเนินการธุรกิจและการลงทุนระหว่างกัน ทำให้ธุรกิจไทย/คาซัคสถานไม่สนใจตลาดอีกฝ่ายมากนัก • มีนโยบายทางการค้าที่ค่อนข้างปิด ภาวะธุรกิจมีความจำกัด โดยเฉพาะด้านเงินทุน มูลค่าการนำเข้ายังไม่มาก ระบบกฎหมายธุรกิจไม่มีประสิทธิภาพ ขาดแคลนสาธารณูปโภคพื้นฐาน และระบบราชการมีขั้นตอนซับซ้อน ภาคการลงทุนยังขาดแคลนเงินทุน ขาดผู้ลงทุนจากต่างชาติ ขาดธุรกิจในประเทศที่ให้บริการด้านสินเชื่อเพื่อการลงทุน และนักธุรกิจต่างชาติขาดผู้ร่วมลงทุนชาวคาซัคสถานให้ครบตามสัดส่วนที่กฎหมายกำหนด (25-50%) • ธุรกิจสื่อสารมวลชน : ต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกิน 20% • ธนาคารและประกันภัย : ต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกิน 25% สำหรับประกันภัยทั่วไป และ 50% สำหรับประกันชีวิต • ธุรกิจขุดเจาะน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ : ต้องจ้างแรงงานและใช้บริการของคนคาซัคสถาน ต่างชาติถือหุ้น offshore projects ได้ไม่เกิน 50% และต้องให้บริษัท KazMunayGas ถือหุ้นอย่างน้อย 50% • การขอใบอนุญาตทำงาน (Work Permit) ยุ่งยาก 	<ul style="list-style-type: none"> • เป็นตลาดขนาดเล็ก มีประชากรน้อย (9.6 ล้านคน) ซึ่งอาจเป็นข้อจำกัดด้านอำนาจซื้อ • นักธุรกิจของไทยและเบลารุส ขาดข้อมูลในการดำเนินธุรกิจ การลงทุนระหว่างกัน รวมถึง ขาดโอกาสในการพบปะเพื่อสร้างความรู้จักกันและกัน • เป็นประเทศที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล (landlock country) จึงต้องขนส่งสินค้าผ่านประเทศอื่น • ภาคอุตสาหกรรมของเบลารุสยังต้องพึ่งรัสเซียสูง • มีปัญหาเงินเฟ้อ (อัตราเงินเฟ้อสูงถึง 19%)

ความเห็น/ข้อเสนอแนะ

- ไทยได้เปรียบในด้านความสัมพันธ์กับรัสเซีย สินค้าไทยได้รับการยอมรับว่าเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ ดังนั้น ไทยต้องเน้นการสร้างตราสินค้า (Brand) ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น
- รัสเซียได้ตั้งเป้าหมายการเป็นฐานการผลิตรถยนต์อันดับ 2 ของยุโรปรองจากเยอรมนี และเป็นอันดับ 1 ของ CIS ซึ่งคาดว่าจะผลิตได้ 1 ล้านคันต่อปี จึงเป็นโอกาสของไทยในการส่งออกชิ้นส่วนยานยนต์และยางพารา
- ปัจจุบัน กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ อยู่ระหว่างการศึกษาความเป็นไปได้ในเจรจา FTA กับ EEU ซึ่งหากไทยเจรจา FTA ไทย-EEU จะทำให้การค้าไทยกับประเทศในกลุ่มนี้มีความชัดเจนมากขึ้น และส่งผลให้มูลค่าการค้าไทย-EEU เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ การเจรจา FTA ไทย-EEU ยังจะช่วยกระตุ้นให้ไทยมีสถานภาพเข้มแข็งมากขึ้นในสายตากลุ่มประเทศมหาอำนาจและเป็นการเปิดมิติใหม่ในด้านโลจิสติกส์สู่ EEU และยุโรปตะวันออก ทั้งนี้ ในการเจรจาไทยควรพิจารณาถึงโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันด้วย

รัสเซียมีสัมพันธที่ดีกับเวียดนามส่งผลให้มูลค่าการค้าของรัสเซีย-เวียดนามมีมูลค่ามากขึ้น ซึ่งไทยอาจใช้ความสัมพันธ์ที่มีมานานระหว่างไทยและรัสเซียในการทำการค้าเช่นเดียวกัน

- นักธุรกิจไทยควรมีการเรียนรู้ภาษารัสเซียให้มากขึ้น เพื่อประโยชน์ในการติดต่อธุรกิจ
- ไทยควรใช้ประโยชน์จากเส้นทางหลวงหมายเลข 312 (Via es Vida) ที่เชื่อมต่อกับความเร็วสูงผ่านพรมแดนลาว-จีน คุณหมิง จงซึ่งคาซัคสถาน รัสเซีย เบลารุส (ใช้เวลาเดินทาง 3 สัปดาห์) ซึ่งจะเป็นประตูสู่ EEU ได้เป็นอย่างดี และสามารถลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์ได้มาก
- เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ของ EEU ไม่อยู่ติดทะเล ผู้ประกอบการไทยจึงควรสร้างความสัมพันธ์ที่กระหว่างไทยและคาซัคสถาน และใช้ความสัมพันธ์ที่มีอยู่ในการเจรจาเพื่อให้คาซัคสถานเป็นศูนย์กลางสินค้าไทยเข้าสู่ตลาด EEU

แหล่งข้อมูล

- เอกสารประกอบการประชุมระดมความเห็น "โครงการศึกษาเรื่องการจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทยกับสหภาพศุลกากรรัสเซีย คาซัคสถาน และเบลารุส", 25 กรกฎาคม 2557
- CIA World Factbook
- <http://www.dtn.go.th>
- <http://www.innnews.co.th/shownews/show?newscode=561603>

ผลกระทบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asean Economic Community)

ต่อการค้าระหว่างประเทศและระบบเศรษฐกิจโดยรวมของไทย

โดย ดร.ณัฐพงษ์ พัฒนพงษ์
 ศูนย์บริการเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 นายณัฐวุฒิ สุคนธ์ธรรม
 ศูนย์ดัชนีและพยากรณ์เศรษฐกิจการค้า

การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asean Economic Community : AEC) ในปี 2558 มีเป้าหมายสำคัญคือ ส่งเสริมให้เกิดการเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน (Single Market and Single Production Base) เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียน พัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค และบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก (AEC Blueprint, 2008) ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาความกินดีอยู่ดีของประชาชนในประเทศ และลดช่องว่างความเหลื่อมล้ำทางสังคม

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า ร่วมกับศูนย์บริการเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ทำการศึกษามลกระทบของ AEC โดยใช้แบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบด้านการค้าระหว่างประเทศ และระบบเศรษฐกิจโดยรวมของไทย

1. แบบจำลองที่ใช้ในการวิเคราะห์

1.1 แบบจำลอง GTAP (Global Trade Analysis Program) ซึ่งเป็นแบบจำลองการค้าโลก มีโครงสร้างและการเชื่อมโยงในระบบเศรษฐกิจที่เสมือนระบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศของโลก นิยมนำมาใช้ในการศึกษาผลกระทบของนโยบายการค้า เช่น การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ มาตรการทางภาษีการนำเข้า และจำนวนปัจจัยการผลิต (ทุนและแรงงาน) เป็นต้น เพื่อดูถึงผลกระทบที่มีต่อเศรษฐกิจในประเทศและระหว่างประเทศได้แก่ การขยายตัวทางเศรษฐกิจ(GDP) และมูลค่าการค้าระหว่างประเทศ เป็นต้น โดยการวิจัยได้กำหนดปัจจัยทางด้านอัตราภาษีนำเข้าของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนให้เป็นไปตามข้อตกลงภายใต้การรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อเปรียบเทียบผลกระทบที่มีต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจไทยกับกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน และกลุ่มประเทศนอกสมาชิกอาเซียน รวมทั้งศึกษาถึงผลกระทบที่มีต่อภาคการส่งออกรายกลุ่มสินค้าสำคัญของไทย และนำผลการศึกษามาจากแบบจำลอง GTAP ใช้เป็นปัจจัยดูผลกระทบที่ส่งผ่านสู่ระบบเศรษฐกิจไทย โดยใช้แบบจำลองดุลยภาพทั่วไปของประเทศไทย เพื่อศึกษาผลกระทบที่มีต่อการขยายตัวของ GDP ระดับสวัสดิการสังคม ระดับราคาสินค้า การจ้างงาน และการกระจายรายได้ เป็นต้น

1.2 แบบจำลอง CGE ของประเทศไทย คือ แบบจำลองที่อธิบายมูลค่าการหมุนเวียนของทั้งระบบเศรษฐกิจไทย โดยแบบจำลองถูกสร้างขึ้นจากฐานข้อมูลตารางบัญชีทางสังคม (Social

Accounting Matrix) และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในระบบเศรษฐกิจขึ้นในลักษณะเป็นชุดสมการเพื่อที่จะใช้เป็นเครื่องมือทดสอบผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจไทย ที่ส่งผ่านมาจากแบบจำลองการค้าโลก (GTAP)

2. ผลการวิเคราะห์แบบจำลอง GTAP

2.1 ภาพรวมเศรษฐกิจ ผลจากการใช้แบบจำลอง GTAP ได้แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่จะได้รับประโยชน์สูงสุดจากการเข้าร่วมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยมีสวัสดิการสังคมโดยรวมสูงขึ้น เป็นผลจากปริมาณการส่งออกนำเข้าที่สูงขึ้นจากภาษีที่ลดลง ทำให้ราคาสินค้าต่างๆ ลดลง และส่งผลในทางบวกกับผู้บริโภค รวมทั้งมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริง (Real GDP) ของประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกในระดับที่สูงกว่ากลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นทั้ง ASEAN-4 และ CLMV ขณะที่สหรัฐฯ สหภาพยุโรป และประเทศอื่นนอกกลุ่มสมาชิกอาเซียนหดตัวเพียงเล็กน้อย

ผลจากแบบจำลอง GTAP (แบบจำลองการค้าโลก) แสดงให้เห็นว่าการเข้าสู่ AEC จะช่วยให้การส่งออกโดยรวมของไทยขยายตัวมากขึ้นร้อยละ 1.32 ต่อปี สินค้าที่ได้ประโยชน์ ได้แก่ สินค้าเกษตร อาหารแปรรูป น้ำตาล น้ำมันเชื้อเพลิงสำเร็จรูป อุตสาหกรรมยานยนต์ เคมี และปิโตรเลียม สินค้าที่การส่งออกขยายตัวไม่มากนัก ได้แก่ สาขาอุตสาหกรรมเหล็กและโลหะ ประมง เหมืองแร่ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องจักร

สินค้าที่อาจส่งออกลดลง ได้แก่ อิเล็กทรอนิกส์ เนื้อสัตว์แปรรูป สิ่งทอ และภาคบริการทางการเงิน เนื่องจากการแข่งขันจากประเทศอื่นๆ ในกลุ่มอาเซียนมีความได้เปรียบประเทศไทย

3. ผลการวิเคราะห์แบบจำลอง CGE

จากผลการเปลี่ยนแปลงของการส่งออก รายสาขาการผลิต ภายใต้ข้อตกลงการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยใช้แบบจำลอง GTAP นำมาใช้เป็นค่าเริ่มต้นสมมติฐานสำหรับการวิเคราะห์ ประมาณการผลกระทบเชิงพลวัต

ตาราง ผลกระทบของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ต่อสวัสดิการโดยรวม (Welfare) และผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) จากแบบจำลอง GTAP

Country	Welfare	Real GDP
Thailand	30.23%	0.2757%
East Asia	-0.82%	-0.0020%
ASEAN-4	12.24%	0.0168%
CLMV	-3.12%	0.0420%
USA	-0.15%	-0.0002%
EU 25	-0.15%	-0.0006%
Rest of World	-0.15%	-0.0008%

หมายเหตุ: ASEAN1 (มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และบรูไน), ASEAN2 (กัมพูชา เวียดนาม ลาว และพม่า), East Asia (จีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และไต้หวัน)

ตารางร้อยละการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าสินค้าส่งออกจากประเทศไทย

กลุ่มสินค้าที่มีแนวโน้มขยายตัว	%เปลี่ยนแปลงมูลค่าส่งออก
รวมการส่งออกทั้งหมด	+1.32%
Agriculture	+4.40%
Sugar	+18.68%
Refinery	+12.85%
Processed Food	+2.37%
Light Manufacturing	+1.49%
Auto	+7.59%
Metal	+0.83%
Chemical	+2.79%

กลุ่มสินค้าที่มีแนวโน้มหดตัว	%เปลี่ยนแปลงมูลค่าส่งออก
Meat and Livestock	-5.96%
Crude Coal and Gas	-4.04%
Fishery and Mining	-0.93%
Textile and Wood	-1.29%
Electronics and Machine	-0.42%
Utility and Construction	-2.14%
Transport and Communication	-2.73%
Other Services	-3.26%

ซึ่งแสดงการเปลี่ยนแปลงในช่วง 5 ปีภายหลังจากการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่มีต่อระบบเศรษฐกิจไทย

ผลการวิเคราะห์พบว่า มูลค่าของผลผลิตมวลรวมที่แท้จริง (Real GDP) จะสูงขึ้นจากระดับการขยายตัวศักยภาพปกติ และจะส่งผลให้การจ้างงานขยายตัว รายได้รวมของครัวเรือนสูงขึ้น นอกจากนี้ยังส่งผลในเชิงบวกต่อภาครัฐ กล่าวคือ รัฐบาลสามารถจัดเก็บภาษีได้สูงขึ้น แต่อย่างไรก็ดีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อสูงขึ้นเล็กน้อย รวมทั้งจะช่วยลดปัญหาการกระจายรายได้ที่ไม่เท่าเทียมในระยะยาว

อย่างไรก็ตามจากผลกระทบที่เกิดขึ้น พบว่าประเทศไทยมีแนวโน้มความต้องการแรงงานที่มากขึ้นจาก 37.64 ล้านคน เป็น 38.88 ล้านคน แต่ทั้งนี้การขยายตัวของอุปทานแรงงานอาจจะมีข้อจำกัดทั้งจากระดับการว่างงานที่ต่ำมากในปัจจุบัน และอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรที่อยู่ในระดับต่ำในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ซึ่งปัญหาดังกล่าวสามารถแก้ไขได้โดยการพัฒนาประสิทธิภาพแรงงานให้มากขึ้น ซึ่งในการศึกษาได้สมมติให้แรงงานโดยรวมมีการเพิ่มประสิทธิภาพในอัตราร้อยละ 1 ต่อปี ผลที่ได้จะทำให้ระบบเศรษฐกิจไทยสามารถขยายตัวได้มากขึ้นกว่ากรณีในประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยไม่ได้เพิ่มประสิทธิภาพของแรงงาน ทั้งในด้านของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม การเพิ่มขึ้นของรายได้ครัวเรือนโดยรวมและรายได้รวมของรัฐบาล นอกจากนี้ยังส่งผลดีทั้งในด้านของระดับราคาสินค้าที่ลดลง

4. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การศึกษาผลกระทบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่มีต่อประเทศไทย แสดงผลการวิเคราะห์ว่าประเทศไทยจะได้รับประโยชน์ ทั้งในด้านเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศในระดับที่สูงกว่าประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียน ซึ่งปัจจัยหลักเกิดจากการที่ภาคการผลิตและส่งออกของไทยมีศักยภาพสูง รวมทั้งไทยเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมที่สำคัญในภูมิภาคอาเซียน ในขณะที่เดียวกันบางสาขาไทยยังมีความเสียเปรียบทางแข่งขัน ซึ่งต้องเร่งปรับตัว ในขณะที่ภาคการจ้างงานซึ่งไทยมีแนวโน้มขาดแคลนแรงงานในช่วง 5-10 ปีข้างหน้าจึงควรที่จะต้องพัฒนาประสิทธิภาพแรงงานเพื่อทดแทนความต้องการแรงงานที่สูงขึ้นในอนาคต ซึ่งจาก

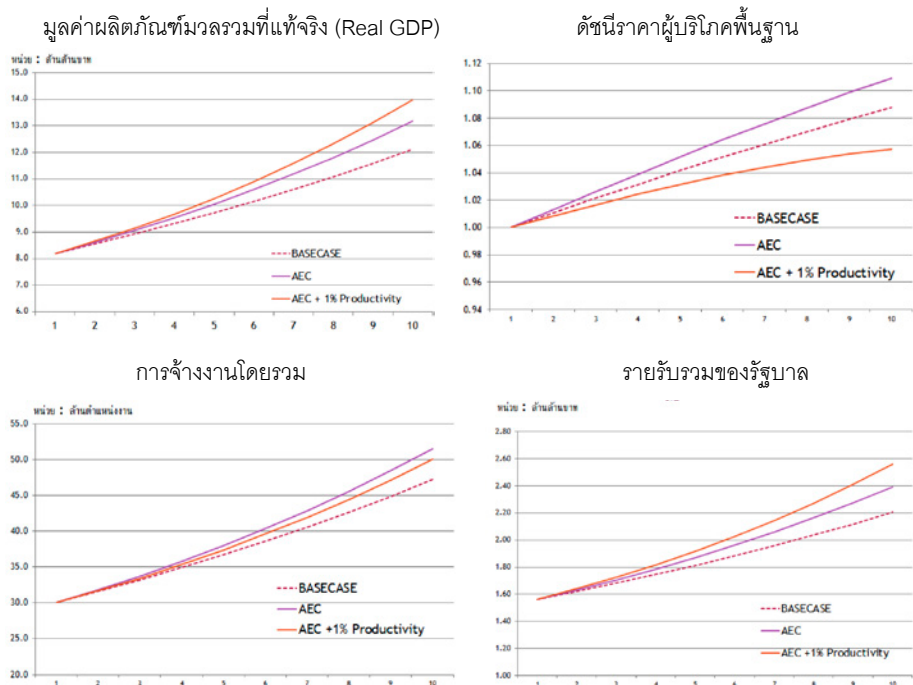
ผลการศึกษาดังกล่าวสามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายดังต่อไปนี้

4.1 ภาคการส่งออกของไทยโดยส่วนใหญ่จะได้ประโยชน์จากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยเฉพาะ ภาคการเกษตร การผลิตน้ำตาล การกลั่นน้ำมัน อาหารแปรรูป อุตสาหกรรมเบา อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมเคมี จึงจำเป็นต้องที่ไทยจะต้องต้องรักษาศักยภาพในการเป็นฐานการผลิตในภูมิภาคและส่งเสริมให้อุตสาหกรรมเหล่านี้ได้ใช้ประโยชน์ในการขยายตลาดและรายได้จากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างเต็มที่ รวมทั้งเป็นโอกาสที่ควรส่งเสริมให้ภาคการผลิตสร้างความแข็งแกร่งจากการสร้าง Brand สินค้าและพัฒนาต่อยอดจาก Local Brand ให้เติบโตเป็น Regional Brand ในภูมิภาคอาเซียนและ International Brand ต่อไปในอนาคต

4.2 ขณะที่ภาคการส่งออกของไทยที่มีความเสียเปรียบทางการค้าได้แก่ สาขาปศุสัตว์และเนื้อแปรรูป สาขาน้ำมันดิบและถ่านหิน สาขาสิ่งทอ สาขาบริการสาธารณสุข ภาค การขนส่งและโทรคมนาคม และสาขาบริการทางการเงิน จะได้ผลกระทบในทางลบ จึงจำเป็นที่จะต้องเตรียมนโยบายในการพัฒนาขีดความสามารถทางการแข่งขันของสาขาเหล่านี้ ให้พร้อมรับมือการแข่งขันที่สูงขึ้นในอนาคต รวมทั้งการส่งเสริมโอกาสการลงทุนเข้าไปในประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อการใช้ประโยชน์ทั้งในด้านสิทธิประโยชน์ทางการค้า การเข้าถึงแหล่งวัตถุดิบเพื่อลดต้นทุน และการขยายตลาดเพื่อโอกาสทางการค้าที่มากขึ้น

4.3 ด้านการจ้างงานการเพิ่มประสิทธิภาพของแรงงานจะส่งผลในเชิงบวกเป็นอย่างมากต่อระบบเศรษฐกิจไทยภายหลังจากเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้งการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม การเพิ่มรายได้ของครัวเรือนโดยรวม การเพิ่มขึ้นของรายรับรวมของรัฐบาล รวมถึงการลดระดับเงินเฟ้อและลดความต้องการแรงงานโดยรวม ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้มีโครงการพัฒนาประสิทธิภาพของแรงงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยเสริมศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทย รวมถึงการลดการพึ่งพิงแรงงานต่างชาติในอนาคต

แผนภาพเปรียบเทียบผลกระทบการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อระบบเศรษฐกิจไทยในระยะ 10 ปี

หมายเหตุ Base case : กรณีฐานการขยายตัวในกรณีไม่เข้าสู่ AEC
 AEC : กรณีการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
 AEC+1%Productivity : กรณีการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนพร้อมกับการพัฒนาประสิทธิภาพแรงงานปีละ 1%

ภาพรวมเศรษฐกิจไทย

ประเทศ	อัตราเงินเฟ้อ	Real GDP	Real GDP ปี 57
	เฉลี่ยปี 2557 (ม.ค. - ส.ค. 57)	ปี 56 (%y-o-y)	คาดการณ์โดย IMF*
ไทย	2.2	2.9	2.5
มาเลเซีย	3.4	4.7	5.2
ฟิลิปปินส์	4.4	7.2	6.5
สิงคโปร์	1.6	4.1	3.6
จีน	2.2	7.7	7.5
อินโดนีเซีย	6.6	5.8	5.4
อินเดีย	8.2	4.4	5.4
เวียดนาม	4.8	5.4	5.6

ข้อมูลเศรษฐกิจไทย	ปี 56	ปี 57			
	ทั้งปี	Q1	Q2	ก.ค.	ส.ค.
Real GDP (%y-o-y)					
อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจ	2.9	-0.6	0.4	-	-
เสถียรภาพเศรษฐกิจ					
ดุลบัญชีเดินสะพัด (พันล้าน USD)	-2.45	8.23	0.53	-0.86	-
ทุนสำรองระหว่างประเทศ (พันล้าน USD)	167.2	167.4	168.2	169.4	167.5
อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (%y-o-y)	2.18	2.00	2.47	2.2	2.1
อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน (%y-o-y)	1.00	1.19	1.71	1.8	1.8
หนี้สาธารณะต่อ GDP (%)	45.8	46.5	46.6	46.9	-
อัตราการว่างงาน (%)	0.7	0.9	1.0	1.0	0.7
การส่งออก - นำเข้า (%y-o-y)					
มูลค่าการส่งออกในรูป USD	-0.32	-1.00	0.30	-0.85	-
มูลค่าการนำเข้าในรูป USD	0.17	-15.41	-12.59	-2.9	-
อุปทาน (%y-o-y)					
ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร	-1.8	1.9	2.3	4.5	2.1
ดัชนีราคาสินค้าเกษตร	-0.4	-0.1	-6.6	-5.2	-6.1
ดัชนีผลผลิตสินค้าอุตสาหกรรม	-3.2	-7.1	-5.0	-5.2	-
จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ	18.8	-7.9	-13.0	-10.9	-11.9
การบริโภคเอกชน (%y-o-y)					
ภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาท้องที่	-0.7	-0.1	0.3	3.6	-0.8
ยอดจำหน่ายรถยนต์นั่ง	-6.1	-55.3	-37.7	-37.5	-
ยอดจำหน่ายรถยนต์จักรยานยนต์	-6.0	-20.8	-18.2	-8.3	-11.4
ปริมาณนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภคในรูป USD	4.4	-3.9	0.4	-3.3	-
การลงทุนเอกชน (%y-o-y)					
ปริมาณนำเข้าสินค้าทุนในรูป USD	-5.9	-14.1	-12.6	5.5	-
ยอดจำหน่ายรถยนต์เชิงพาณิชย์	-8.4	-36.6	-30.6	-21.5	-
ภาษีธุรกรรมอสังหาริมทรัพย์	18.2	-5.6	-6.8	-9.7	-14.1
ยอดขายปูนซีเมนต์	8.3	-2.4	-3.0	-0.4	-2.7

เศรษฐกิจของไทย เดือนสิงหาคม 2557 ในภาพรวมยังทรงตัว เมื่อเทียบกับเดือนที่ผ่านมา เนื่องจากผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศ มีความกังวลต่อการชะลอตัวของการบริโภคในประเทศ ประกอบกับหลายพื้นที่ของประเทศไทยประสบปัญหาน้ำท่วม นอกจากนี้ ภาวะเศรษฐกิจโลกยังมีความเปราะบาง ส่งผลต่อการค้าระหว่างประเทศของไทย อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการและผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ มีความเชื่อมั่นต่อสถานการณ์เศรษฐกิจและการเมืองมากขึ้น และเชื่อว่าการจัดตั้งรัฐบาลจะสามารถผลักดันนโยบายและมาตรการที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะส่งผลให้เศรษฐกิจของไทยกลับมาขยายตัวได้ดีอีกครั้ง

เสถียรภาพเศรษฐกิจในประเทศ เดือนสิงหาคม 2557 อยู่ในเกณฑ์ดี และมีเสถียรภาพ โดยอัตราเงินเฟ้อทั่วไปขยายตัวร้อยละ 2.1 อัตราการว่างงานลดลงอยู่ระดับต่ำที่ร้อยละ 0.7 (กรกฎาคม 2557 ร้อยละ 1.0) ของกำลังแรงงานรวม สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP ข้อมูลล่าสุด ณ เดือนกรกฎาคม 2557 อยู่ที่ร้อยละ 46.9 ซึ่งถือว่าสถานะหนี้ของไทยยังมีความมั่นคง และต่ำกว่ากรอบความมั่นคงทางการคลังที่ตั้งไว้ คือไม่เกินร้อยละ 60.0

ส่วนเสถียรภาพเศรษฐกิจนอกประเทศ อยู่ในเกณฑ์ดีและมีเสถียรภาพเช่นกัน โดยทุนสำรองระหว่างประเทศ ณ สิ้นเดือนสิงหาคม 2557 อยู่ในระดับสูงที่ 167.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ สามารถรองรับความเสี่ยงจากความผันผวนของเศรษฐกิจโลกได้

ภาคอุปทาน เดือนสิงหาคม 2557 ในภาพรวมยังคงทรงตัวเมื่อเทียบกับเดือนที่ผ่านมา ภาคการเกษตรสะท้อนได้จากดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ซึ่งขยายตัวร้อยละ 2.1 ขณะที่ดัชนีราคาสินค้าเกษตร ลดลงร้อยละ 6.1 ส่วนภาคอุตสาหกรรม สะท้อนได้จากดัชนีผลผลิตสินค้าอุตสาหกรรม ข้อมูลล่าสุดเดือน ณ เดือนกรกฎาคม 2557 หดตัวร้อยละ 5.2 ส่งผลให้ดัชนีความเชื่อมั่นอุตสาหกรรมลดลงอยู่ที่ระดับ 88.7 จากระดับ 89.7 ในเดือนก่อนหน้า นอกจากนี้ จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ยังคงหดตัวเช่นกัน โดยหดตัวร้อยละ 11.9

การบริโภคภาคเอกชน เดือนสิงหาคม 2557 ชะลอตัวลงเล็กน้อย เมื่อเทียบกับเดือนที่ผ่านมา โดยยอดการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาท้องที่ และยอดจำหน่ายรถยนต์จักรยานยนต์ หดตัวร้อยละ 0.8 และ 11.4 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ผู้บริโภคยังมีความเชื่อมั่นว่าการจัดตั้งรัฐบาลจะสามารถผลักดันนโยบายและมาตรการที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะส่งผลให้มีการใช้จ่ายใช้สอยเพิ่มมากขึ้น

การลงทุนภาคเอกชน เดือนสิงหาคม 2557 ยังคงหดตัวต่อเนื่องจากเดือนที่ผ่านมา สะท้อนได้จากยอดการจัดเก็บภาษีธุรกรรมอสังหาริมทรัพย์ และยอดขายปูนซีเมนต์ที่หดตัวลง โดยหดตัวร้อยละ 14.1 และ 2.7 ตามลำดับ ส่วนยอดจำหน่ายรถยนต์เชิงพาณิชย์ และยอดขายเหล็กข้อมูลล่าสุดเดือนกรกฎาคม 2557 หดตัวลงเช่นกัน

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, เว็บไซต์สำนักงานสถิติของประเทศต่างๆ, IMF (* คาดการณ์เดือน เม.ย 56)

ผ่าดัชนี GCI: การบ้านข้อไหนที่ไทยต้องทำ

โดย ดร.ธนภัท แสงอรุณ
กองวิจัยเศรษฐกิจการค้ำมหภาค

นับเป็นเรื่องที่น่ายินดี ที่เมื่อต้นเดือนกันยายนที่ผ่านมา World Economic Forum ได้ประกาศผลการประเมินความสามารถทางการแข่งขันของไทย โดยพบว่าไทยได้ขยับจากอันดับที่ 37 ในปี 2013-2014 เป็นอันดับที่ 31 จาก 144 ประเทศ ซึ่งเป็นอันดับที่ 10 ของเอเชียและอันดับที่ 3 ของอาเซียน (บรูไนไม่ได้ถูกจัดอันดับในปีนี้เนื่องจากข้อมูลไม่พอ) โดยได้คะแนนรวม 4.7 จากคะแนนเต็ม 7 ในขณะที่เมื่อปี 2013-2014 ไทยอยู่ในอันดับที่ 37 ด้วยคะแนน 4.5 สะท้อนว่าในภาพรวมแล้วผู้ประกอบการในประเทศไทยมีความพอใจต่อบัจจัยแวดล้อมต่างๆ ที่เอื้อต่อความสามารถทางการแข่งขันทางธุรกิจมากขึ้นจากปีที่ผ่านมา หากนำผลการประเมินมาศึกษาในรายละเอียด จะพบว่าไทยสามารถเลื่อนอันดับให้ดีขึ้นอีกได้ไม่ยาก และจะส่งผลดีต่อการค้าและการลงทุนของไทยเองในระยะยาว

ในการยกอันดับของไทยให้สูงขึ้นจำเป็นต้องเข้าใจองค์ประกอบของดัชนีและระบุจุดอ่อนที่ไทยต้องเติมเต็ม ซึ่งการจัดอันดับของ WEF ตั้งอยู่บนข้อมูลที่ได้จากการสำรวจความเห็นของผู้บริหารของสถานประกอบการในไทย ประกอบกับข้อมูลทุติยภูมิจากสถาบันต่างๆ อาทิ IMF WTO และ OECD โดยกำหนดดัชนี (Global Competitiveness Index: GCI) ไว้ 3 หมวด ครอบคลุม 12 กลุ่มตัวชี้วัด (Pillars) ดังนี้

1) หมวด Basic Requirements ประกอบด้วยกลุ่มตัวชี้วัดด้านโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศที่มีระดับการพัฒนาในขั้นที่เรียกว่า Factor-Driven Stage (37 ประเทศ) มี GDP per Capita ต่อประชากรอยู่ที่ 2,000 เหรียญสหรัฐ

2) หมวด Efficiency Enhancers ประกอบด้วยกลุ่มตัวชี้วัดด้านการปรับปรุงประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศที่มีระดับการพัฒนาอยู่ในขั้น Efficiency-driven Stage (30 ประเทศ) มี GDP ต่อประชากรระหว่าง 3,000-8,999 เหรียญสหรัฐ

3) หมวด Innovation and Sophistication ประกอบด้วยกลุ่มตัวชี้วัดด้านการพัฒนานวัตกรรม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศที่อยู่ในขั้น Innovation-Driven Stage (37 ประเทศ) มี GDP ต่อประชากร 17,000 เหรียญสหรัฐ

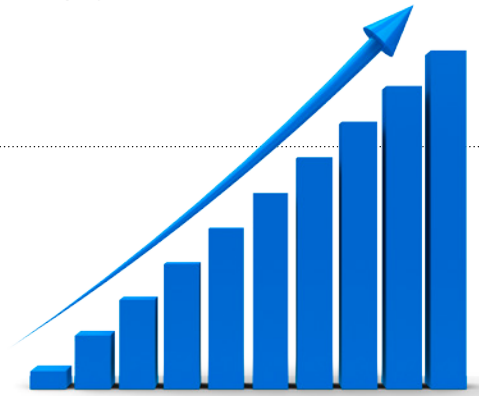
ผลการประเมินตามตัวชี้วัดข้างต้นพบว่าอัตราเงินเฟ้อที่อยู่ในระดับต่ำและมีเสถียรภาพเป็นตัวชี้วัดที่ช่วยให้ไทยมีระดับคะแนนสูงในปีนี้นอกจากนี้ ตัวชี้วัดอื่นๆ ที่ส่งผลดีต่ออันดับของไทย ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจมหภาค (อาทิ

ขาดดุลงบประมาณต่ำ และอัตราการออมสูง) กฎระเบียบที่เอื้อประโยชน์ต่อนักลงทุน และการศึกษาและสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน ซึ่งตัวชี้วัดเหล่านี้ล้วนอยู่ในหมวด Basic Requirements

ทั้งนี้ บัจจัยที่ไทยต้องปรับปรุงในหมวดนี้คือคุณภาพของการศึกษา ที่ไทยเลื่อนอันดับจาก 78 ไปเป็น 87 (ในขณะที่ลาวอยู่ในอันดับที่ 60) นอกจากนี้ การสำรวจความคิดเห็นยังพบว่าบัจจัยพื้นฐานหลายด้านต้องได้รับการปรับปรุง อาทิ การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา กระบวนการนำเข้าและส่งออก โครงสร้างพื้นฐานการเชื่อมโยง ความสูญเปล่าของงบประมาณ ความต่อเนื่องของนโยบาย และจริยธรรมของภาครัฐ ฉะนั้น แม้ว่าไทยจะมีภาพรวมอันดับที่ดีขึ้นถึง 6 อันดับจากปีก่อน ภาครัฐของไทยยังมีการบ้านที่ต้องทำอีกหลายประการ

ข้อสังเกตจากดัชนี GCI อีกประการหนึ่งคือนำหนักของตัวชี้วัดที่ไทยควรให้การมุ่งเน้น (Focus) ซึ่งดัชนี GCI ทั้ง 3 หมวดดังกล่าวข้างต้นมีการถ่วงน้ำหนักที่ต่างกัน โดยน้ำหนักของดัชนีจะสูงหากเป็นดัชนีที่สำคัญต่อการขับเคลื่อนประเทศในกลุ่มนั้นๆ เช่น น้ำหนักของกลุ่มนวัตกรรม มีสัดส่วนน้ำหนักเพียง 10% สำหรับประเทศในกลุ่ม Stage 2 (Efficiency-Driven) แต่จะคิดเป็น 30% สำหรับประเทศในกลุ่ม Stage 3 (Innovation-Driven) ทั้งนี้ ไทยถูกจัดอยู่ในกลุ่มประเทศ Stage 2 (กลุ่มเดียวกับจีน อินเดีย และฟิลิปปินส์ ในขณะที่มาเลเซียอยู่ใน Stage 2 ที่กำลังเปลี่ยนผ่านไปยัง Stage 3) ฉะนั้น ในการคำนวณคะแนนของไต่มนั้น จะถ่วงน้ำหนักให้กับตัวชี้วัดในหมวด Efficiency ได้แก่ การฝึกอบรมและอุดมศึกษา ประสิทธิภาพด้านการตลาด ประสิทธิภาพของแรงงาน การพัฒนาตลาดการเงิน และความพร้อมด้านเทคโนโลยี

รายงาน GCI ชี้ให้เห็นว่าไทยทำได้ดีขึ้นในตัวชี้วัดที่เป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ (Basic Requirement) อย่างไรก็ตาม คะแนนของตัวชี้วัดในหมวด Efficiency ซึ่งขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในขั้น Stage 2 สะท้อนว่าไทยต้องออกแรงพัฒนาในส่วนนี้เป็นพิเศษ จึงจะได้น้ำหนักคะแนนที่เหมาะสมกับระดับการพัฒนาของไทยในปัจจุบัน และหากไทยมีมุ่งบรรลุเป้าหมายที่จะก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลาง คู่เทียบที่ไทยต้องวัดรอยเท้า (Benchmarking) จะไม่ใช่ประเทศในกลุ่มเดียวกัน แต่เป็นประเทศในกลุ่ม Stage 3 (อาทิ จีน ญี่ปุ่น และเกาหลี) ที่ขับเคลื่อนประเทศด้วยการประดิษฐ์คิดค้น และดัดแปลงองค์ความรู้ให้ตอบสนองความต้องการของตลาด รวมทั้งมาเลเซียที่มีความสามารถการสร้างนวัตกรรมอยู่ในอันดับที่ 13 ในขณะที่ไทย

อยู่ในอันดับที่ 70 สะท้อนถึงมุมมองของผู้ประกอบการในประเทศไทยที่ประเมินว่า บัจจัยแวดล้อมต่างๆ ของไทยยังไม่เอื้ออำนวยให้องค์กรธุรกิจสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมได้เท่าที่ควร

แนวทางการยกระดับความสามารถทางการแข่งขัน

จากการศึกษาผลการประเมินของ WEF ในรายละเอียดพบว่า นอกเหนือจากการปรับปรุงสภาพแวดล้อมเชิงสถาบันและโครงสร้างพื้นฐานรวมทั้งประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจด้านต่างๆ แล้ว สิ่งที่หน่วยงานของไทยควรร่วมกันผลักดันคือ การพัฒนานวัตกรรมในเชิงพาณิชย์ โดยนำองค์ความรู้ อาทิ เทคโนโลยี ภูมิปัญญา ความคิดสร้างสรรค์และเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม มาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า (Hi-Value Added Product) ซึ่งทรัพยากรมนุษย์ต้องมีความสามารถในการประยุกต์ใช้ องค์ความรู้ ตลอดจนมีค่านิยมและทักษะในการประกอบกิจการ (Entrepreneurship) มากขึ้นด้วย โดยอาศัยการยกระดับคุณภาพการศึกษา รวมถึง Financial Literacy และการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ควบคู่กันไป เพื่อเพิ่มความสามารถในการดูดซับและปรับใช้องค์ความรู้ (Absorptive and Adaptive Capabilities)

ทั้งนี้ ไทยอาจศึกษาจากประสบการณ์ของสิงคโปร์ในการสร้างกระบวนการเปลี่ยนทรัพย์สินทางปัญญาเป็นทุนทางธุรกิจ (Commercialization of Intellectual Property) โดยการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชนในรูปแบบของ Public and Private Organization การคุ้มครองงานสร้างสรรค์ ระบบการจูงใจนักพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการบ่มเพาะธุรกิจจากผลงานวิจัย (Research, Innovation, Enterprise: R.I.E.)

ดัชนี GCI ข้างต้นชี้ให้เห็นว่า อันดับของไทยในรายงานของ WEF เป็นเรื่องที่น่าภูมิใจและน่าห่วงใยในเวลาเดียวกัน ซึ่งกฎเกณฑ์สำคัญดอกหนึ่งคือ การพัฒนาระบบที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovation Ecosystem)

อ้างอิง : www.weforum.org/reports/global-competitiveness-report-2014-2015

การค้าระหว่างประเทศของไทย : สิงหาคม 2557

การค้าระหว่างประเทศของไทย

	มูลค่า (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)		การเปลี่ยนแปลง (%YoY)	
	สิงหาคม 57	ม.ค.-ส.ค. 2557	สิงหาคม 57	ม.ค.-ส.ค. 2557
ส่งออก	18,943	150,544	-7.40	-1.36
นำเข้า	17,797	150,263	-14.17	-12.69
ดุลการค้า	+1,146	+281		

สินค้าและตลาดส่งออก 5 อันดับแรก เดือน ส.ค. 57

สินค้า	มูลค่า	Δ	สัดส่วน (%)	ประเทศ	มูลค่า	Δ	สัดส่วน (%)
	(ล้าน USD)	(%YoY)			(ล้าน USD)	(%YoY)	
รถยนต์และส่วนประกอบ	1,966	-8.5	10.4	จีน	2,058	-14.4	10.9
คอมพิวเตอร์	1,629	7.0	8.6	สหรัฐอเมริกา	1,993	-0.3	10.5
น้ำมันสำเร็จรูป	1,183	-16.1	6.2	ญี่ปุ่น	1,724	-7.6	9.1
เม็ดพลาสติก	772	-5.9	4.1	สิงคโปร์	1,188	-11.4	6.3
เคมีภัณฑ์	759	-1.2	4.0	มาเลเซีย	1,038	-3.7	5.5

สินค้าและแหล่งนำเข้า 5 อันดับแรก เดือน ส.ค. 57

สินค้า	มูลค่า	Δ	สัดส่วน (%)	ประเทศ	มูลค่า	Δ	สัดส่วน (%)
	(ล้าน USD)	(%YoY)			(ล้าน USD)	(%YoY)	
น้ำมันดิบ	3,187	-10.1	17.9	จีน	2,955	-14.4	16.6
เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	1,593	-16.1	9.0	ญี่ปุ่น	2,829	-16.6	15.9
เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	1,179	-10.0	6.6	สหรัฐอเมริกา	1,311	-21.4	7.4
เคมีภัณฑ์	1,150	-8.5	6.5	มาเลเซีย	1,064	-5.9	6.0
เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	1,111	-10.5	6.2	สหรัฐอเมริกา	913	-14.7	5.1

ดัชนีราคาส่งออก - นำเข้า

ดัชนีราคา	การเปลี่ยนแปลง (%MoM)			การเปลี่ยนแปลง (%YoY)	
	มิ.ย. 57	ก.ค.57	ส.ค. 57	ส.ค. 57	ม.ค.-ส.ค. 57
ส่งออก	0.1	0.2	-0.1	-0.2	-1.0
นำเข้า	0.3	0.0	-0.3	-0.3	-0.5

การส่งออก

เดือนสิงหาคม 2557 มีมูลค่า 18,943 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 7.40 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันปีก่อน โดยสินค้าเกษตร/อุตสาหกรรมเกษตร ภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.7 โดย ข้าว (+30.6%) ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง (+32.9%) ผักผลไม้สดแช่แข็ง และแปรรูป (+19.1%) ไก่สดแช่แข็งและแปรรูป (+8.3%) และน้ำตาล (+3.7%) ในขณะที่ยางพารา (-23.3%) อาหารทะเลแช่แข็งและแปรรูป (-10.4%) สินค้าอุตสาหกรรมสำคัญภาพรวมลดลงร้อยละ -8.7 โดยรถยนต์และอุปกรณ์ (-8.5%) คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ (+7.0%) น้ำมันสำเร็จรูป (-16.1%) เม็ดพลาสติก (-5.9%) เคมีภัณฑ์ (-1.2%) ตลาดส่งออกสำคัญของไทย 5 ลำดับแรกได้แก่ จีน (-14.4%) สหรัฐอเมริกา (-0.3%) ญี่ปุ่น (-7.6%) สิงคโปร์ (-11.4%) มาเลเซีย (-3.7%)

ระยะ 8 เดือนของปี 57 (ม.ค.-ส.ค.) มีมูลค่า 150,544 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 1.36 โดยสินค้าเกษตร/อุตสาหกรรมเกษตร ภาพรวมลดลงร้อยละ 3.3 โดยยางพารา (-20.0%) อาหารทะเลแช่แข็งและแปรรูป (-9.7%) น้ำตาล (-22.4%) ในขณะที่ข้าว (+13.4%) ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง (+14.4%) ผัก ผลไม้สดแช่แข็งและแปรรูป (+18.1%) ส่วนสินค้าอุตสาหกรรมสำคัญภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.5 โดยรถยนต์และอุปกรณ์ (+1.1%) คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ (+3.1%) อัญมณีและเครื่องประดับ (+0.3) เม็ดพลาสติก (+7.6%) ในขณะที่ น้ำมันสำเร็จรูป (-8.7%) ตลาดส่งออกสำคัญของไทย 5 ลำดับแรก ได้แก่ จีน (-5.4%) สหรัฐอเมริกา (+2.6%) ญี่ปุ่น (-1.6%) มาเลเซีย (-0.5%) และฮ่องกง (-4.9%)

การนำเข้า

เดือนสิงหาคม 2557 มีมูลค่า 17,797 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 14.17 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อนหน้า โดยเป็นการลดลงของน้ำมันดิบ (-10.1%) เครื่องจักรกล (-16.1%) เครื่องจักรไฟฟ้า (-10.0%) เคมีภัณฑ์ (-8.5%) เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ (-10.5%) แหล่งนำเข้าสำคัญของไทย 5 อันดับแรก ได้แก่ จีน (-14.4%) ญี่ปุ่น (-16.6%) สหรัฐอาหรับฯ (-21.4%) มาเลเซีย (-5.9%) สหรัฐอเมริกา (-14.7%)

ระยะ 8 เดือนของปี 57 (ม.ค.-ส.ค.) มีมูลค่า 150,263 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 12.7 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า โดยเป็นการลดลงของน้ำมันดิบ (-10.5%) เครื่องจักรกล (-8.9%) เครื่องจักรไฟฟ้า (-3.3%) เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ (-17.0%) ขณะที่เคมีภัณฑ์ (+0.03%) แหล่งนำเข้าสำคัญของไทย 5 อันดับแรก ได้แก่ จีน (-4.6%) ญี่ปุ่น (-17.2%) สหรัฐอเมริกา (-11.0%) สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์(-25.5%) และมาเลเซีย (-6.4%)

ดุลการค้า

เดือนสิงหาคม 2557 เกิดดุลการค้ามูลค่า 1,146.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ
ระยะ 8 เดือนของปี 57 (ม.ค.-ส.ค.) เกิดดุลการค้ามูลค่า 280.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ราคาสินค้าส่งออก

ดัชนีราคาสินค้าส่งออกเดือนสิงหาคม 2557 อยู่ที่ 99.0 (ปี 2555 = 100) ลดลงร้อยละ 0.2 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อนหน้า จากการลดลงของดัชนีราคาส่งออกในหมวดสินค้า หมวดสินค้าเกษตรกรรม ลดลงร้อยละ 6.7 หมวดสินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร ลดลงร้อยละ 0.1 และหมวดสินค้าแร่และเชื้อเพลิง ลดลงร้อยละ -1.4 ขณะที่หมวดสินค้าอุตสาหกรรม เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.7

ราคาสินค้านำเข้า

ดัชนีราคาสินค้านำเข้าเดือนสิงหาคม 2557 อยู่ที่ 97.2 (ปี 2555 = 100) ลดลงร้อยละ 0.3 จากการลดลงของดัชนีราคานำเข้าหมวดหมวดสินค้าเชื้อเพลิง ลดลงร้อยละ 0.2 หมวดสินค้าสินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูปลดลงร้อยละ 0.6 หมวดสินค้าอุปโภคบริโภค ลดลงร้อยละ 0.1 และหมวดยานพาหนะและอุปกรณ์การขนส่งลดลงร้อยละ 1.9 ขณะที่หมวดสินค้าทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.4

สถานการณ์ ราคทองคำ ราคาน้ำมัน อัตราแลกเปลี่ยน และราคาสินค้าเกษตร: กันยายน 2557

ราคทองคำ

ราคาทองคำในเดือนกันยายนปรับตัวลดลง โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 18,914.81 บาท ลดลงร้อยละ 3.83 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า เนื่องจากได้รับแรงกดดันจากการแข็งค่าของเงินเหรียญสหรัฐเมื่อเทียบกับสกุลเงินยูโร หลังจากธนาคารกลางยุโรป (อีซีบี) ที่มีมติปรับลดอัตราดอกเบี้ยลง นอกจากนี้ ทองคำยังได้รับแรงกดดันที่มาจากสัญญาฉบับหนึ่งที่ว่าสถานการณ์ความตึงเครียดในยูเครนเริ่มคลี่คลาย นอกจากนี้ ประเด็นการลงมติ เรื่องสกอตแลนด์จะแยกตัวออกมาจากการเป็นส่วนหนึ่งของสหราชอาณาจักรนั้น อาจจะมีผลกระทบต่อเสถียรภาพของเงินยูโร สะท้อนผ่านมายังราคาทองคำ

ราคาน้ำมัน

ราคาน้ำมันดิบในเดือนกันยายนปรับตัวลดลง โดยราคาน้ำมันดิบ WTI เฉลี่ยอยู่ที่ 96.14 เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรล ลดลงจากเดือนก่อนหน้าซึ่งอยู่ที่ 96.55 เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรล หลังจากถูกกดดันจากความตึงเครียดใช้น้ำมันที่ลดลง ตามการชะลอตัวของเศรษฐกิจยุโรปและจีน รวมถึงเงินเหรียญสหรัฐที่แข็งค่าขึ้น ซึ่งส่งผลให้มีการคาดการณ์ว่าธนาคารกลางสหรัฐฯ (เฟด) อาจมีการตัดสินใจปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยเร็วขึ้น สะท้อนถึงความเชื่อมั่นว่าเศรษฐกิจสหรัฐฯ มีการฟื้นตัวที่ดีขึ้น นอกจากนี้ เงินเหรียญสหรัฐที่แข็งค่าขึ้น ยังส่งผลให้นักลงทุนโยกย้ายเงินออกจากตลาดน้ำมันไปลงทุนในตลาดเงินมากขึ้น ทำให้ราคาน้ำมันมีแนวโน้มปรับตัวลดลง

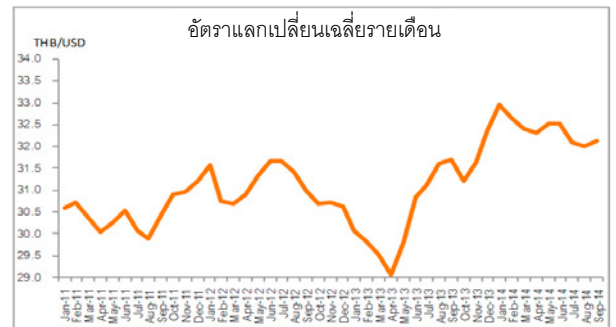
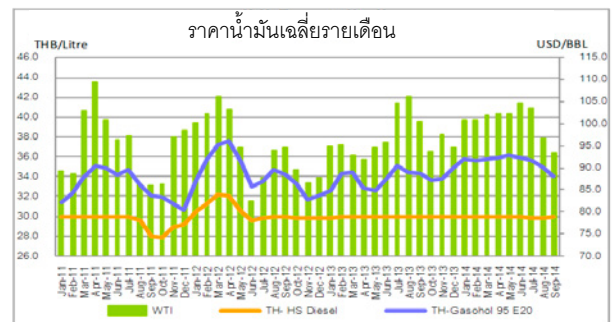
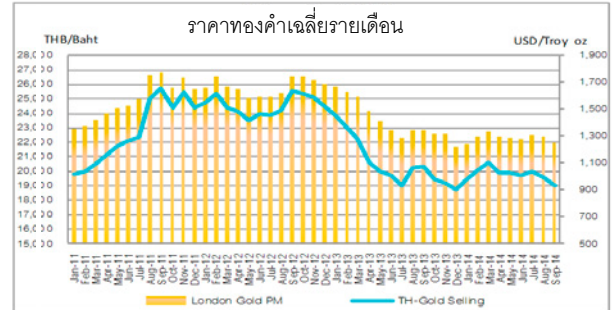
อัตราแลกเปลี่ยน

ค่าเงินบาทในเดือนสิงหาคมยังคงแข็งค่าขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 32.01 บาทต่อเหรียญสหรัฐ แข็งค่าจาก 32.10 บาทต่อเหรียญสหรัฐ ในเดือนก่อนหน้า โดยเป็นไปในทิศทางเดียวกับสกุลเงินอื่นในภูมิภาค ที่ยังได้แรงหนุนจากการไหลเข้าของกระแสเงินทุนจากต่างประเทศทั้งในตลาดหุ้นและตลาดพันธบัตร จากการคาดการณ์ว่า ธนาคารกลางของประเทศชั้นนำจะยังคงใช้มาตรการผ่อนคลายทางการเงินอย่างต่อเนื่องในช่วงหลายเดือนข้างหน้า นอกจากนี้ ปัจจัยพื้นฐานที่อ่อนแอในยูโรโซนหนุนให้เงินบาทแข็งค่าเมื่อเทียบกับยูโร

สินค้าเกษตร

ข้าว ราคาขายส่งเฉลี่ยข้าวขาว 5% (ใหม่) ปรับตัวลดลงจาก 1,272.37 บาท/100 กิโลกรัม เป็น 1,265.48 บาท/100 กิโลกรัม เนื่องจากขบวนการเก็บเกี่ยวข้าวหลังฝนตกชุกทำให้มีปริมาณข้าวออกสู่ตลาดมากและมีความชื้นสูง ในขณะที่ราคาขายส่งเฉลี่ยข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ปรับตัวเพิ่มขึ้นจาก 3,052.89 บาท/100 กิโลกรัม เป็น 3,125.95 บาท/100 กิโลกรัม เนื่องจากความต้องการบริโภคข้าวหอมมะลิไทยยังมีอย่างต่อเนื่อง สำหรับแนวโน้มเดือนตุลาคม คาดว่าราคาข้าวขาว 5% (ใหม่) และข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 จะปรับตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากข้าวนาปีจะเริ่มออกสู่ตลาดในเดือนนี้ และเป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศ ขณะเดียวกันมีการลงนามในสัญญาซื้อขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐให้กับองค์กรสำรวจข้าวอินโดนีเซีย (บูลิค) จำนวน 1.75 แสนตัน ซึ่งจะทยอยส่งมอบให้แล้วเสร็จภายในเดือนพฤศจิกายน

ยางพารา ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 และราคายางแท่ง STR 20 (ราคาเฉลี่ย ณ ท่าเรือกรุงเทพฯ และท่าเรือสงขลา) เดือนกันยายน 2557 เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 53.64 บาท และ 49.51 บาท ตามลำดับ ปรับตัวลดลงจากเดือนที่ผ่านมา เนื่องจากนักลงทุนมีความกังวลเกี่ยวกับอุปสงค์ที่ยังคง เพราะเศรษฐกิจโลกในภาพรวมยังไม่ฟื้นตัวอย่างชัดเจน ขณะที่ยังมีความเสี่ยงจากความตึงเครียดทางการเมืองระหว่างประเทศ ประกอบกับนักลงทุนชะลอการซื้อเพื่อรอดูผลการประชุมคณะกรรมาธิการนโยบายยางธรรมชาติ (กนย.) ชุดใหม่ สำหรับราคายางในเดือนตุลาคม 2557 คาดว่าอาจจะปรับตัวลดลงอีก เนื่องจากอุปสงค์ที่ยังคงของโลกยังคงมีแนวโน้มลดลง ขณะที่ยังมีอุปทานบางส่วนเกิน แต่อย่างไรก็ตาม ผลผลิตยางที่ออกสู่ตลาดน้อยจากภาวะฝนตกชุกในพื้นที่ปลูกยาง อาจช่วยหนุนราคายางได้ในระดับหนึ่ง

ราคาสินค้ารายเดือน

สินค้า	เดือน	ส.ค.-57	ก.ย.-57	%Δ (MOM)	ม.ค.-ก.ย. 56	ม.ค.-ก.ย. 57	%Δ (YOY)
ข้าว : (Baht/100Kg)							
ข้าวขาว 5% (ใหม่)		1,272.37	1,265.48	-0.54	1,511.87	1,222.69	-19.13
ข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2		3,052.89	3,125.95	2.39	3,277.01	2,997.76	-8.52
ยางพารา : (Baht/Kg)							
แผ่นรมควัน ชั้น3 (f.o.b)		59.64	53.64	-10.06	87.55	67.28	-23.16
ยางแท่ง STR20 (f.o.b)		53.12	49.51	-6.79	78.78	58.26	-26.05
ทองคำ							
ลอนดอน PM (USD/Troy oz.)		1,295.99	1,237.83	-4.49	1,457.26	1,287.97	-11.62
ไทย (THB/Baht)		19,668.75	18,914.81	-3.83	21,005.55	19,784.59	-5.81
น้ำมันดิบ : (USD/BBL)							
Dubai		101.59	96.42	-5.09	105.16	103.96	-1.15
WTI		96.55	96.14	-0.43	98.13	100.16	2.07
อัตราแลกเปลี่ยน							
THB/USD		32.01	32.15	0.45	30.39	32.40	6.61

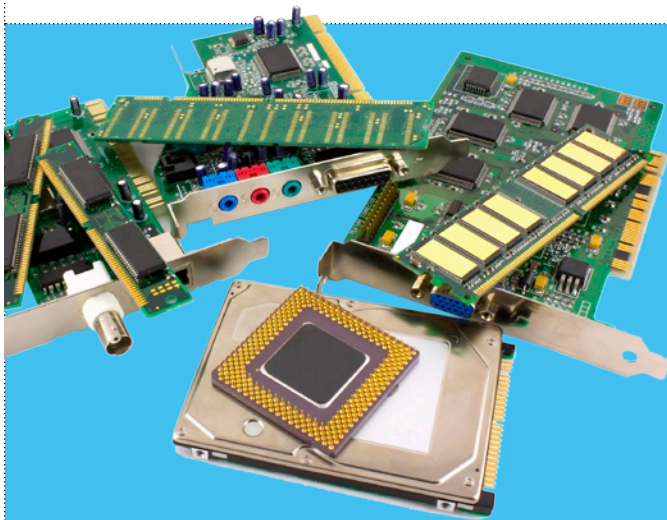
ที่มา : CEIC

ผู้ผลิตเครื่องสำอางญี่ปุ่นขยายการลงทุนในผลิตภัณฑ์ดูแลผิวพรรณจากธรรมชาติมากขึ้น เนื่องจากผู้ซื้อเชื่อว่าดีต่อผิวพรรณมากกว่าแม้ว่าจะมีราคาสูงก็ตาม ความนิยมเครื่องสำอางจากธรรมชาติเพิ่มขึ้นมาก น่าจะเป็นโอกาสแก่เครื่องสำอาง OTOP ของไทยด้วย

ร้านค้าญี่ปุ่นเริ่มขายของที่ระลึกที่สะท้อนวัฒนธรรมญี่ปุ่นยุคใหม่ (Japanese Pop Culture) เพิ่มขึ้นเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยในช่วง เมษายน - มิถุนายน 2557 นักท่องเที่ยวมีการใช้จ่ายเพิ่มขึ้น 32.6% แม้แต่นักท่องเที่ยวตะวันตกก็หันมาซื้อสินค้าแฟชั่นเพิ่มขึ้นกัน
กระแสดังกล่าวเป็นผลส่วนหนึ่งจากนโยบาย Made WITH Japan ที่เน้นการส่งออกอาหารและวัฒนธรรมญี่ปุ่นโดยตรง ซึ่งผู้ส่งออกไทยควรติดตามกระแสแฟชั่นวัฒนธรรมญี่ปุ่นยุคใหม่ด้วยเช่นกัน

สำนักงานสถิติแห่งชาติของจีนเปิดเผยว่าการลงทุนในภาคอสังหาริมทรัพย์ของจีนในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2557 (มกราคม - สิงหาคม) ยังคงขยายตัวร้อยละ 13.2 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้าอยู่ที่ระดับ 5.9 ล้านล้านหยวน (9.5944 แสนล้านเหรียญสหรัฐ)

อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของฟิลิปปินส์ขยายตัวอย่างรวดเร็ว จนกลายเป็นสินค้าส่งออกสำคัญอันดับ 1 โดยกว่า 70% ของมูลค่าส่งออกผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมดเป็นการส่งออกเซมิคอนดักเตอร์ และอีกประมาณ 15-20% เป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ ผู้ประกอบการรายสำคัญ ได้แก่ Intel, Texas Instruments, Philips, Amkor และ Fairchild Semiconductors
สำนักงานสถิติแห่งชาติของฟิลิปปินส์เปิดเผยว่า รายได้จากการส่งออกของฟิลิปปินส์ในเดือนกรกฎาคม 2557 ขยายตัว 12.4% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนมาอยู่ที่ 5.46 พันล้านเหรียญสหรัฐ เนื่องจากการเพิ่มขึ้นในส่วนของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นสำคัญ โดยในเดือนกรกฎาคม 2557 มีสัดส่วนเกือบ 40% ของการส่งออกทั้งหมด ซึ่งเพิ่มขึ้น 2.7% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนมาอยู่ที่ 2.09 พันล้านเหรียญสหรัฐ

ปี 2558 EU จะตัด GSP ที่ให้กับประเทศไทยส่งผลให้สินค้าไทยที่ส่งไป EU หลายรายการได้รับผลกระทบ อาทิเช่น ถุงมือยางที่ไม่ใช้ในทางการแพทย์ ปลาน้ำจืดแช่เย็นแช่แข็ง รถจักรยานยนต์ 250-500 cc และยางนอกรถจักรยาน เป็นต้น จะทำให้แข่งขันกับประเทศอินเดีย เวียดนาม และอินโดนีเซียที่ยังคงได้ GSP ยกขึ้น ผู้ส่งออกจึงควรปรับตัว เช่น การย้ายฐานการผลิตเข้าไปในเวียดนาม และการแสวงหาตลาดใหม่ๆ เช่น ในอาเซียนที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจสูงทำให้มีความต้องการสินค้าอุปโภคบริโภคเพิ่มสูงขึ้น

